

ISTRAŽIVANJE O POTREBAMA REALIZACIJE SIGURNE KUĆE U ISTOČNOJ HERCEGOVINI

U V O D

Udruženje za pomoć djeci i ženama žrtvama porodičnog nasilja „Ženski centar“ Trebinje je osnovano 2002. godine. Misija organizacije je borba za dječija i ženska prava u svim segmentima. U Istočnoj Hercegovini ovo je jedina organizacija koja se bavi zaštitom djece i žena žrtava porodičnog nasilja. Još 2004. godine naša organizacija inicirala je aktivnosti za izgradnju sigurne kuće na području Istočne Hercegovine. Od Vlade Republike Srpske dobijena su sredstva od kojih je kupljena lokacija sa starim objektom koji zahtjeva značajna ulaganja. Nažalost do sada nisu obezbjeđena sredstva za izgradnju i stavljanje u funkciju sigurne kuće.

U okviru projekta „ISTRAŽIVANJE O POTREBAMA REALIZACIJE SIGURNE KUĆE U ISTOČNOJ HERCEGOVINI“ urađeno je istraživanje koje je imalo za cilj da dokaže da u Istočnoj Hercegovini postoji potreba za sigurnom kućom za smještaj žrtava porodičnog nasilja. Opština Berkovići ponudila je našoj organizaciji devastirani objekat i 3000 m² zemljišta za realizaciju Sigurne kuće za potrebe Istočne Hercegovine. Da bi postojeću kupljenu lokaciju sa objektom prodali i sredstva uložili u adaptaciju pomenutog objekta na Berkovićima obratili smo se za saglasnost Vladi RS koja je u svoj odgovor uključila resorno ministarstvo za davanje saglasnosti za rad Sigurne kuće-Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite koje je sugerisalo da je potrebno uraditi istraživanje koje će potkrijepiti potrebu za realizacijom Sigurne kuće u Istočnoj Hercegovini.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

U toku avgusta obučeni volonteri anketirali su 200 žena žrtava porodičnog nasilja iz Istočne Hercegovine koje se vode u evidenciji Ženskog centra, jednom ili u više navrata koristile su usluge naše organizacije, i 215 žena, slučajni uzorak, u opštinama Trebinje(80), Ljubinja (20), Gacko (40), Nevesinje (40), Berkovići (15) i Bileća (20).

U septembru mjesecu obavljen je polustrukturirani intervju sa 54 profesionalca iz institucija sa kojima je naša organizacija potpisala Sporazum o saradnji u cilju uspostavljanja multidisciplinarnog pristupa u suzbijanju nasilja u porodici i tretmanu žrtava nasilja u Istočnoj Hercegovini (Memorandum o saradnji su potpisale 62 institucije). Pozivu za intervju nije se odazvalo 8 predstavnika institucija potpisnica Memoranduma pravdajući to zauzetošću.

Intervju je obavljen sa predstavnicima lokalne uprave, centara za socijalni rad, policije, Tužilaštva, domova zdravlja, srednjih i osnovnih škola, vrtića, Crvenog krsta, medija i nekih NVO-a u svih šest opština Istočne Hercegovine.

Rezultati ispitivanja žena žrtava porodičnog nasilja

Ovim istraživanjem obuhvaćeno je 100 žena žrtava porodičnog nasilja iz 6 opština Istočne Hercegovine, Trebinja, Berkovića, Ljubinja, Gacka, Nevesinja i Bileće, koje su evidentirane u Ženskom centru i koje su u jednom ili više navrata koristile usluge ove organizacije. Broj

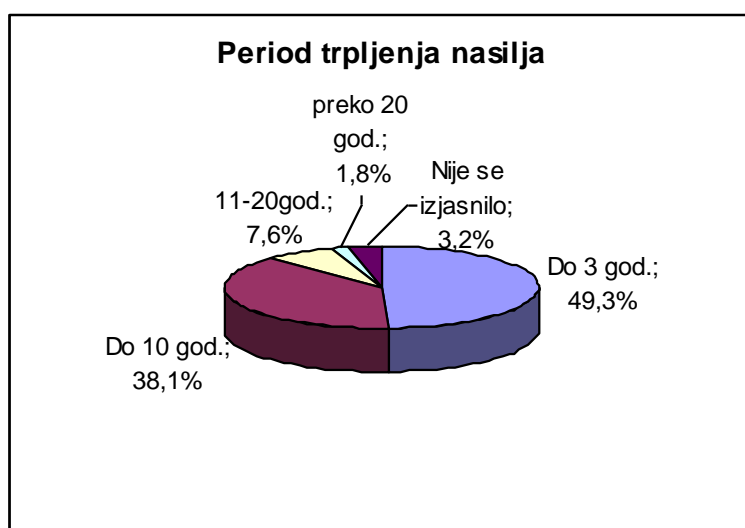
ispitanica je različit prema opštinama te strukturu čini: 56 ispitanica iz Trebinja, 2 iz Berkovića, 5 iz Ljubinja, 12 iz Gacka, 10 iz Nevesinja i 15 iz Bileće.

Projektom je bilo predviđeno anketiranje 215 žena žrtava nasilja, ali je veliki broj njih odbio da učestvuje u ovome istraživanju ne želeći da se „prisjeća“ tog teškog perioda života.

Anketa za ispitivanje žena žrtava porodičnog nasilja imala je osam pitanja (Anketni list u Prilogu).

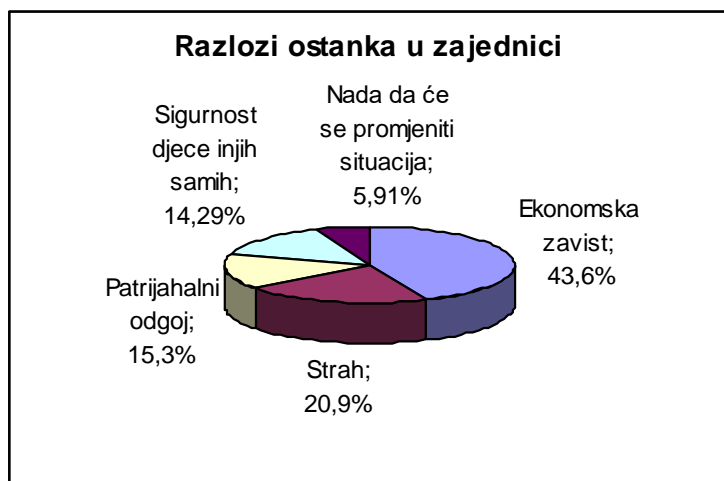
Ispitivanjem su dobijeni sljedeći rezultati:

Na pitanje „**Koliko dugo trpite nasilje?**“ 49,3% anketiranih je odgovorilo do 3 godine, 38,1% od 3 do 10 godina, 7,6% od 11-20 godina, 1,8% preko 20 godina, a njih 3,2% nije se jasno odredilo o vremenu trajanja nasilja.

Grafikon 1.

Na pitanje „**Zbog čega ostajete ili ste ostajali u nasilnoj zajednici?**“ 43,6% je odgovorilo da su primorane da trpe nasilje zbog ekonomske zavisnosti, njih 20,90% trpi nasilje zbog straha od nasilnika, 15,3% trpi zbog patrijarhalnog odgoja i uticaja male sredine, 14,29% trpi nasilje zbog djece i njihove sigurnosti, a njih 5,91% trpi nasilje jer su se nadale da će prevazići probleme - nasilje.

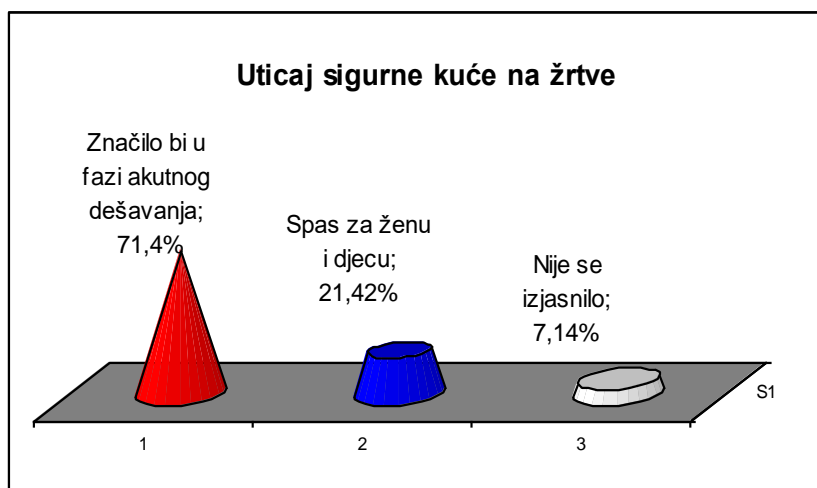
Grafikon 2.

Veliki i broj, 64,26%, ispitanica na pitanje „**Koliko bi postojanje sigurne kuće uticalo na to da prekinete lanac nasilja?**“ se izjasnio da bi mnogo uticalo posebno u fazi akutnog dešavanja, 28,56% ispitanica tvrdi da bi u značajnijoj mjeri doprinijela prekidanju lanca nasilja, a 7,14% da bi prekid nasilja bio „na kratko vrijeme“.

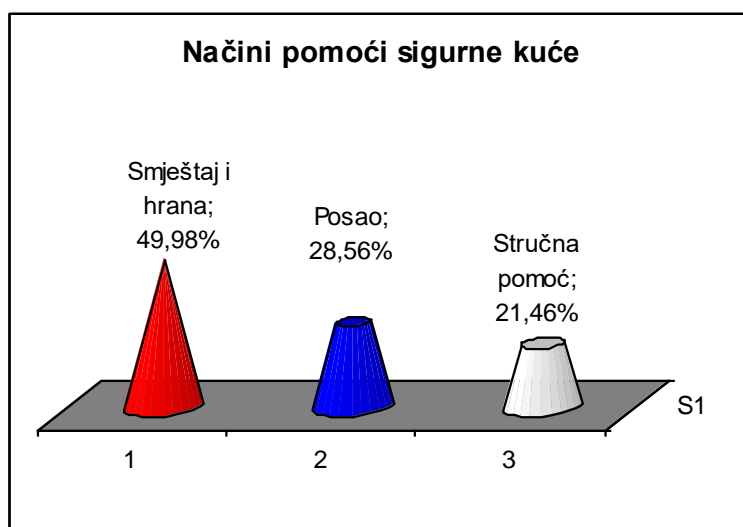
Grafikon 3.

Izgradnja Sigurne kuće na području naše regije za 71,40% žrtava bi mnogo značila, posebno u fazi akutnog dešavanja. Njih 21,42% tvrdi da bi postojanje sigurne kuće predstavljalo sigurnost, spas za ženu i djecu i veliku podršku. Mali broj ispitanica, 7,14%, se nije decidno izjasnio jer nemaju jasnu viziju šta bi sigurna kuća predstavljala za žrtve (Grafikon br.4).

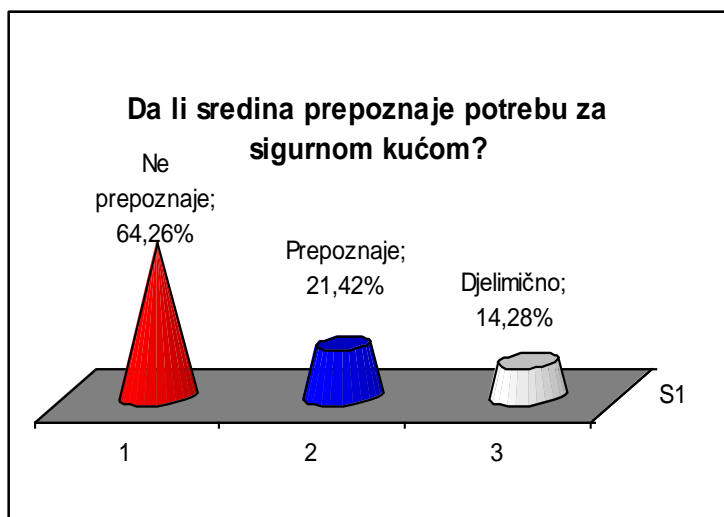
Grafikon 4.

Na pitanje „Šta bi po vašem mišljenju sigurna kuća trebala da obezbijedi žrtvi?“ njih 49,98% se izjasnio da bi sigurna kuća trebala da pruži smještaj i hranu, posebno u fazi akutnog dešavanja, 28,56% ispitanica smatra da bi posao bio ono što bi im sigurna kuća trebala obezbijediti na neki način, a 21,46% ispitanica se izjasnio da bi im bila najpotrebnija stručna pomoć.

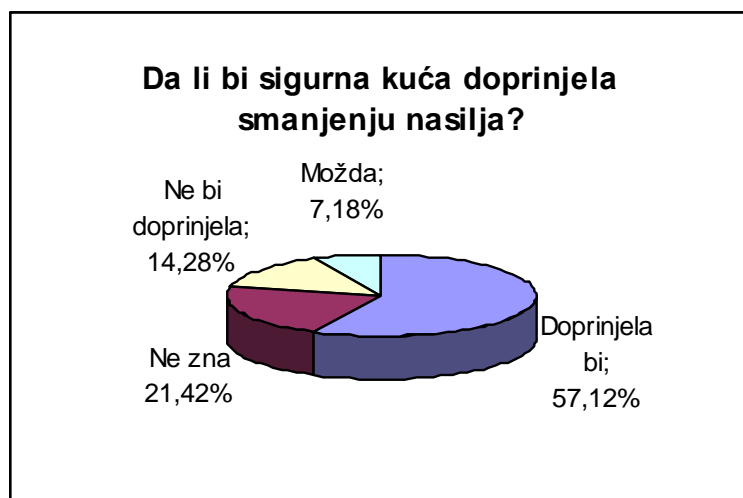
Grafikon 5.

Veliki broj ispitanica, njih 64,26%, se izjasnio da sredina nedovoljno prepoznaje potrebu za izgradnjom sigurne kuće, 21,42% ispitanica smatra da sredina prepoznaje potrebu za izgradnjom sigurne kuće, a 14,28% ispitanica se izjasnio da prepoznaje djelimično, ali samo kao alternativu.

Grafikon 6.

Na pitanje „**Da li bi po vašem mišljenju izgradnja sigurne kuće doprinijela smanjenju nasilja?**“ 57,12% ispitanica se izjasnilo da bi to doprinijelo smanjenju nasilja, njih 21,42% smatra da ne zna da li bi to uticalo na smanjenje nasilja, 14,28 % da ne bi uticalo na smanjenje nasilja, a 7,18% smatra da bi možda i samo postojanje sigurne kuće uticalo na smanjenje nasilja.

Grafikon 7.

Kada bi žrtva znala da postoji siguran smještaj 64,28% ispitanica smatra da bi žene prije progovorile i zatražile pomoć, posebno u fazi akutnog dešavanja, njih 21,44% smatra da bi to vjerovatno pomoglo jer samo postojanje sigurne kuće znači podršku i zaštitu, 7,14% ističe da bi je to ohrabrilo žrtvu jer sigurna kuća pruža smještaj i pomaže im da se snađu, a njih 7,14% smatra da bi im pomoglo ali bi i dalje strahovali.

Da li bi alternativni smještaj pomogao žrtvi da prije prijavi nasilje i zatraži pomoć?

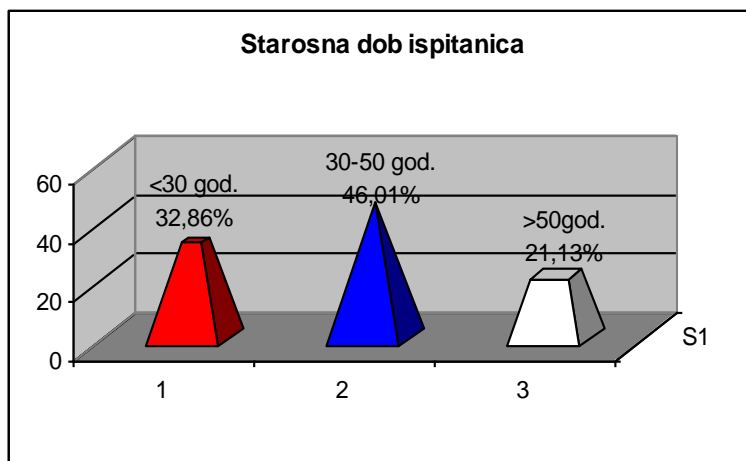
Grafikon 8

Preporuke nastale na temelju prijedloga ispitanica u cilju poboljšanja položaja žrtava nasilja :

- Izgradnja sigurne kuće;
- Podizanje nivoa svijesti građana o značaju prijave nasilja;
- Informisanost o zakonima i njihova dosljedna primjena;
- Što prije prepoznati nasilje u svojoj porodici;
- Pomoć u obezbjeđenju stana i hrane za žene i djecu;
- Podrška zajednice u osamostaljivanju žena;
- Pomoć u zapošljavanju žrtava ili obezbjeđenja stalnog izvora prihoda;
- Veća zainteresovanost i saosjećajnost društva za problem nasilja i potrebe žrtava;
- Psiho-socijalna pomoć žrtvama, posebno u akutnom trenutku, a i kasnije i
- Razvod, kao jedino i pravo rješenje

Rezultati ispitivanja žena (slučajni uzorak) iz Istočne Hercegovine

Anketiranjem je obuhvaćeno 215 žena iz Istočne Hercegovine, slučajni uzorak. Starosna dob ispitanica prikazana je na Grafikonu br.1.

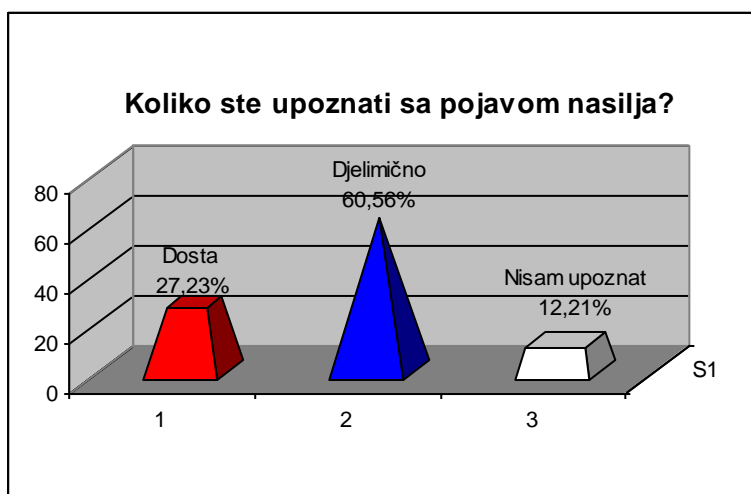

grafikon 1.

Starosna dob ispitanika

Anketirane su žene od osamnaest do 65 godina starosti, do 30 godina starosti je 32.86% anketiranih, od 30-50 godine 46.10% i preko 50 godina 21.13% ispitanica.

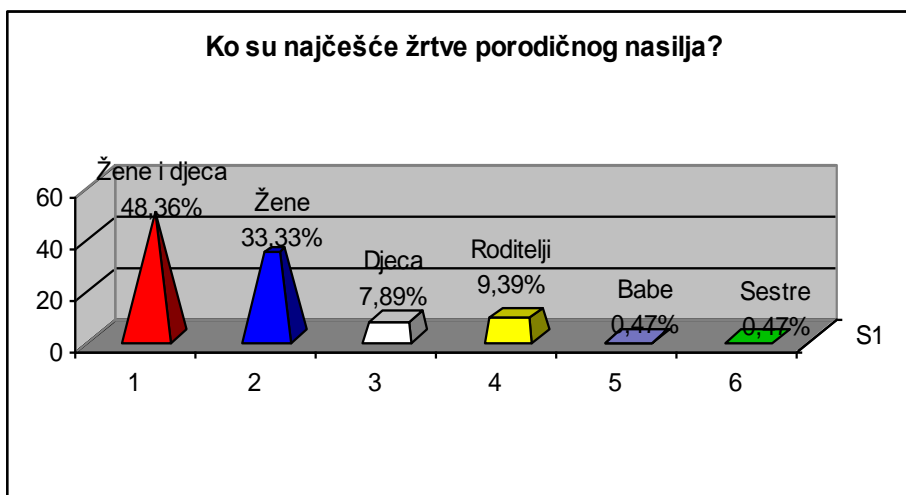
Dobijeni rezultati govore da sredina još nije dovoljno upoznata sa pojavom nasilja u porodici. Većina anketiranih, njih 60,56%, izjavljuje da je sa pojavom nasilja u porodici djelimično ili malo upoznata, a 12,21% da nije upoznata uopšte. Samo 27,23% anketiranih izjavljuje da je dosta-dobro upoznata sa ovom sociopatološkom pojavom (Grafikon br.2).

Grafikon 2.

odgovor na pitanje: "Koliko ste upoznati sa pojavom nasilja"?

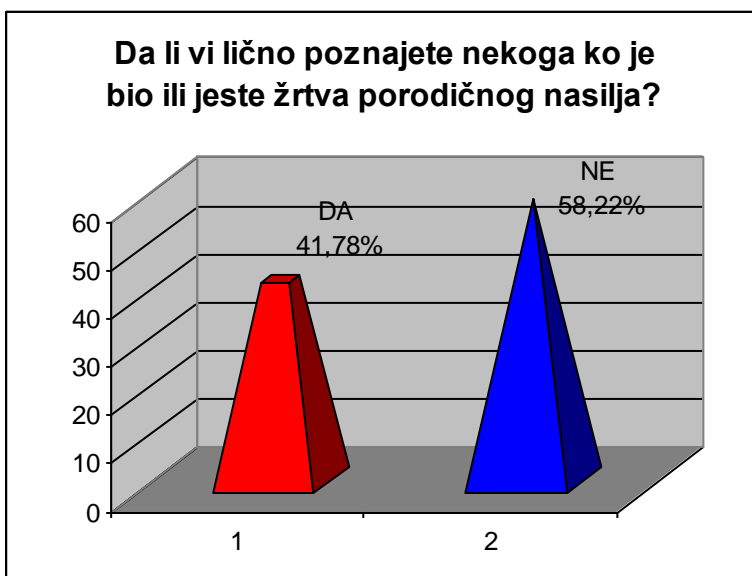
Kao najčešće direktne žrtve nasilja anketirane identificuju žene (33,33%), i žene i djecu zajedno (48,36%). Jedan broj ispitanica smatra da su najčešće žrtve nasilja djeca (7,89%) i roditelji (9,39%), a po jedna ispitanica smatra da su najčešće žrtve nasilja sestre ili bake.

Grafikon 3.

Odgovor na pitanje: “Ko su najčešće žrtve porodičnog nasilja“?

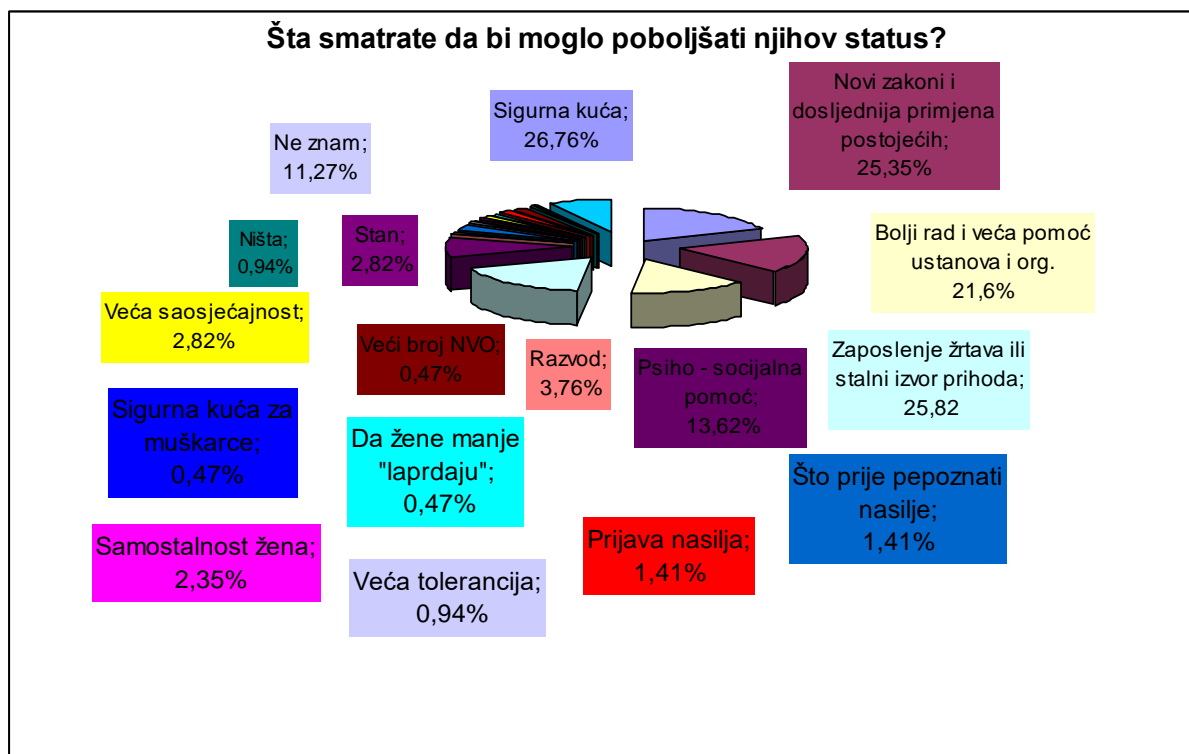
Zabrinjava podatak da veliki broj anketiranih (41,78%) izjavljuje da lično poznaje nekoga ko je bio ili jeste žrtva porodičnog nasilja (Grafikon br. 4).

Grafikon 4.

Odgovor na pitanje: “Da li vi lično poznajete nekoga ko je bio ili jeste žrtva porodičnog nasilja“?

Na Grafikonu broj 5. prikazani su rezultati dobijeni odgovorom na pitanje “Šta smatrate da bi moglo poboljšati status žrtve?”

Grafikon 5. Odgovor na pitanje: “Šta smatrate da bi moglo poboljšati njihov status“?

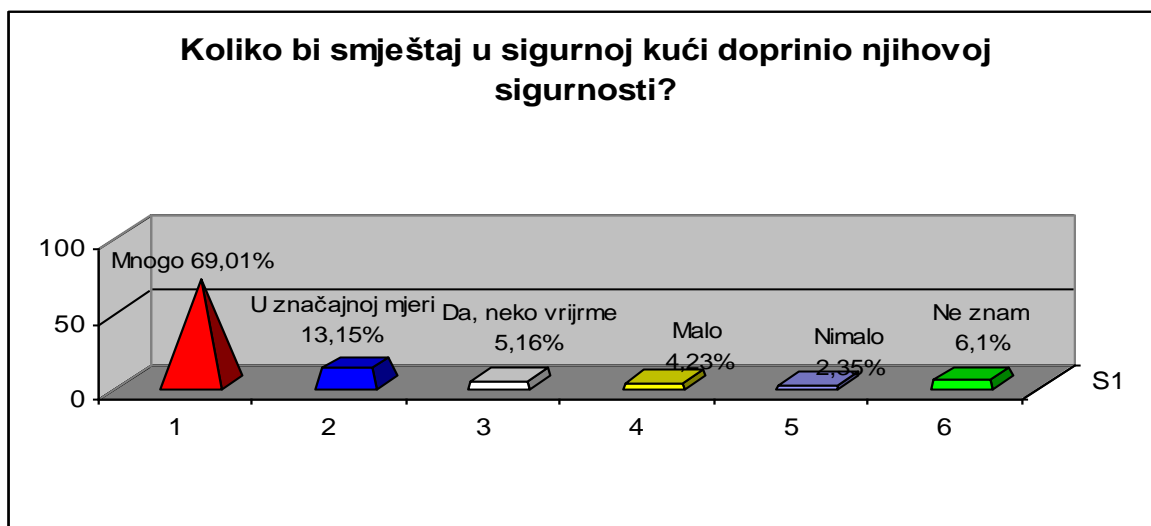
Anketirane navode da bi stasus žrtava nasilja moglo poboljšati sljedeće:

- Sigurna kuća
- Zaposlenje žrtava ili stalni izvor prihoda
- Novi zakoni i dosljednija primjena postojećih
- Bolji rad i veća pomoć ustanova i organizacija
- Psiho-socijalna pomoć (savjetovanje)
- Razvod
- Prijava nasilja
- Veća tolerancija
- Što prije prepoznati nasilje
- Veća saosjećajnost sredine
- Stan
- Samostalnost žene
- Ništa
- Da žene manje „laprdaju“

- Sigurna kuća za muškarce
- Veći broj NVO-a

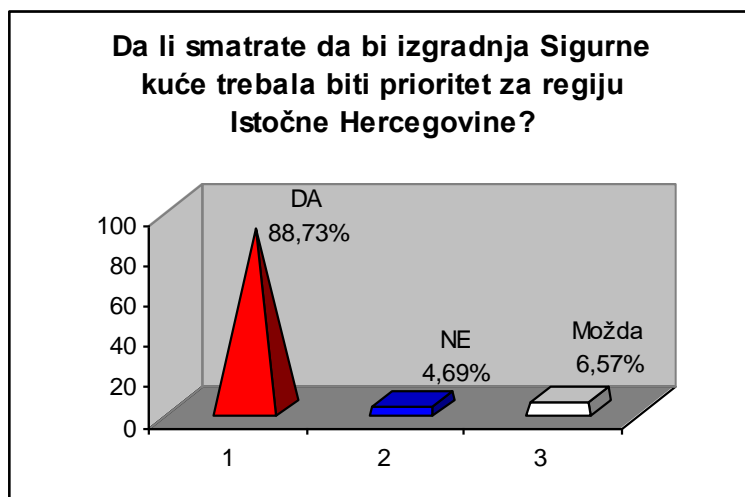
Kod pitanja : „Koliko bi smještaj u Sigurnoj kući doprinio njihovoj sigurnosti“? najveći procenat anketiranih (69.01 %) je odgovorio mnogo, zatim slijede odgovori:

- U značajnoj mjeri
- Da, neko vrijeme
- Malo
- Nimalo
- Ne znam

Grafikon 6. Odgovor na pitanje: **“Koliko bi smještaj u sigurnoj kući doprinio njihovoj sigurnosti“?**

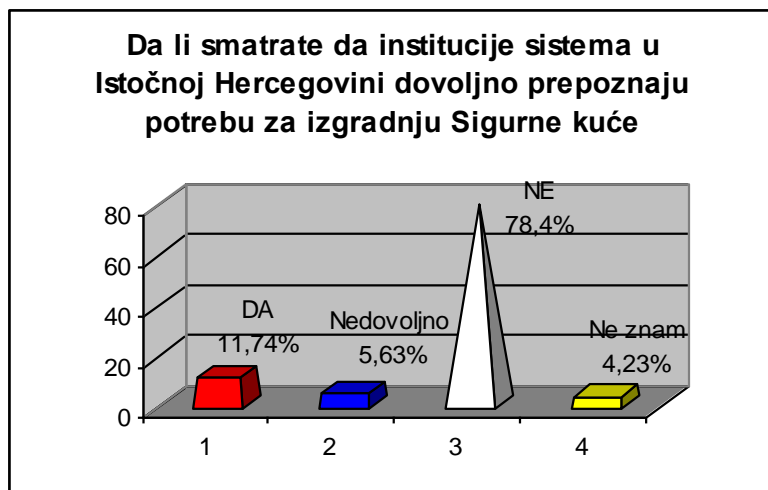
Većina ispitanika (88.73%) smatra da je izgradnja Sigurne kuće prioritet za regiju Istočne Hercegovine.

Grafikon 7.

Odgovor na pitanje: "Da li smatrate da bi izgradnja Sigurne kuće trebala biti prioritet za regiju Istočne Hercegovine"

Mali broj ispitanika, njih 11.74%, smatra da institucije sistema u ovoj regiji prepoznaju potrebu za izgradnjom Sigurne kuće.

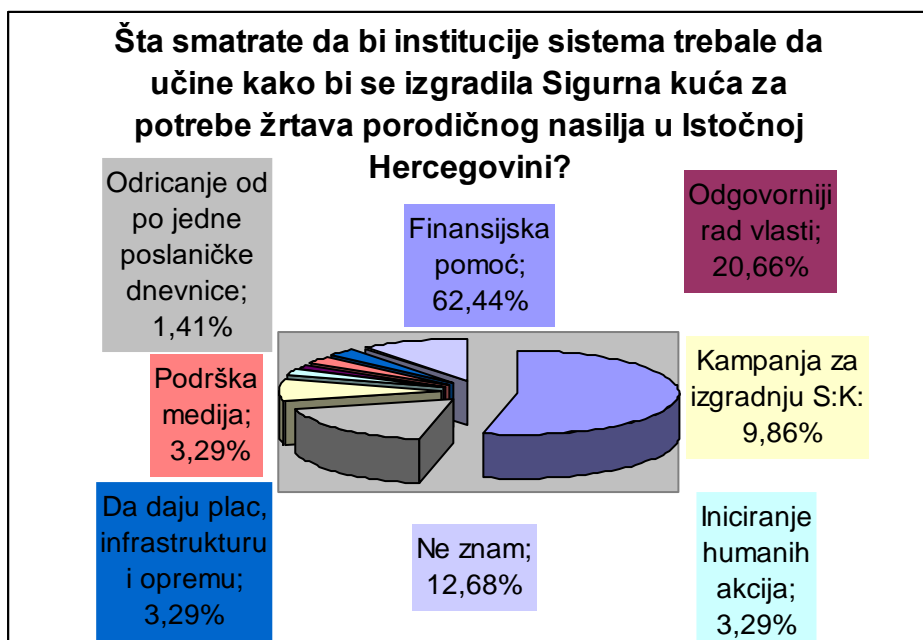
Grafikon 8.

Odgovor na pitanje: "Da li smatrate da institucije sistema u Istočnoj Hercegovini dovoljno prepoznaju potrebu za izgradnju Sigurne kuće"

Na pitanje: „Šta smatrate da bi institucije sistema trebale da učine kako bi se izgradila Sigurna kuća za potrebe žrtava porodičnog nasilja u istočnoj Hercegovini“? 62,44% je odgovorilo da bi trebale da obezbijede finansijska sredstva.

Ostali odgovori imaju sljedeću kvantifikaciju (Grafikon br. 8):

- Odgovorniji rad vlasti
- Kampanju za izgradnju Sigurne kuće
- Iniciranje humanitarnih akcija
- Da daju plac, obezbijede infrastrukturu i opremu
- Podršku medija
- Da se odreknu po jedne poslaničke-odborničke dnevnice

Grafikon 8.

Odgovor na pitanje: “Šta smatrate da bi institucije sistema trebale da učine kako bi se izgradila Sigurna kuća za potrebe žrtava porodičnog nasilja u Istočnoj Hercegovini?”

Rezultati dobijeni iz intervju sa profesionalcima

Ovim istraživanjem obuhvaćena su 54 profesionalca iz oblasti zdravstva, unutrašnjih poslova, prosvjete, raznih udruženja, sredstava informisanja, socijalne zaštite, pravosuđa i lokalne uprave iz 6 opština Istočne Hercegovine: Trebinja, Berkovića, Ljubinja, Gacka, Nevesinja i Bileće sa kojima Ženski centar kao organizacija ima potpisan Sporazum o saradnji u cilju uspostavljanja multidisciplinarnog pristupa suzbijanja nasilja u porodici u Istočnoj Hercegovini.

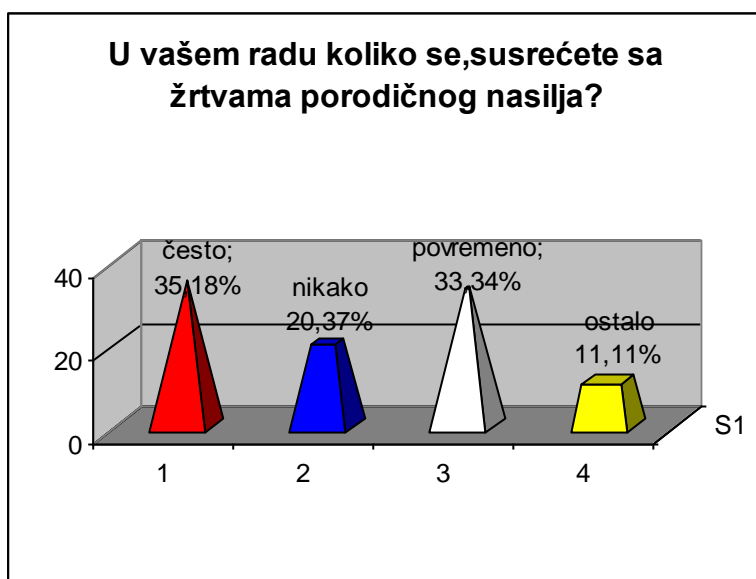
Broj ispitanika je različit prema opštinama te strukturu čine:19 ispitanika iz Trebinja, 11 ispitanika iz Berkovića, 3 iz Ljubinja, 7 iz Gacka, 5 iz Nevesinja i 9 iz Bileće.Struktura ispitanika po opštinama čine:

Opštine	MUP	Zdrav.	Škol.	Vrtići	CIK	Opšt.	Udruž. građana	Tuž.	Centri za s.rad
Trebinje	2	1	6	4	3	1		1	1
Bileća		1	3	1	1		2		1
Nevesinje	2	1		1					1
Gacko	1	1	3		1				1
Berkovići	1	1	2		1	1	4		1
Ljubinja		1	1						1
Ukupno:	6	6	15	6	6	2	6	1	6

Analizom odgovora u polustrukturiranom intervjuu sa 54 profesionalca dobijeni su sledeći rezultati:

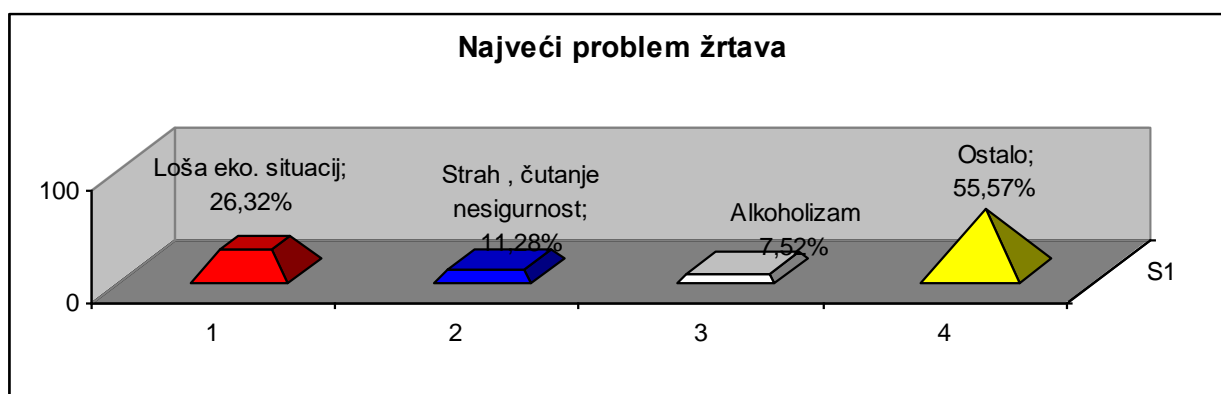
Od ukupnog broja ispitanika njih 19 ili 35,18% je odgovorilo da se često susreću sa žrtvama nasilja, nikako se ne susreću sa žrtvama nasilja njih 20,37% , a ostalima se to povremeno dešava.

Među onima koji su se izjasnili da se u radu često susreću sa žrtvama nasilja najviše ih iz zdravstva i prosvjete (16,92%) što ukazuje na činjenicu da se znatan procenat nasilja ne prijavljuje MUP-u, nego se iz određenih razloga čuti i trpi.

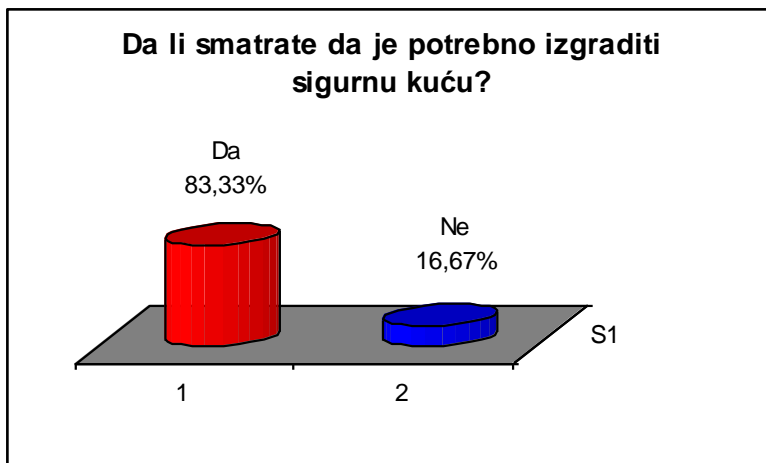
Grafikon 1.

Od ukupnog broja ispitanika njih 26,32% smatra da je najveći problem žrtava nasilja loša ekonomska situacija, za 11,28% najveći problem žrtava su strah, nesigurnost i ćutanje, njih 7,52% smatra da je to alkoholizam, a ostali navode da su to nepoznavanje zakonskih propisa, patrijahalno vaspitanje i neprihvatanje problema.

Grafikon 2.

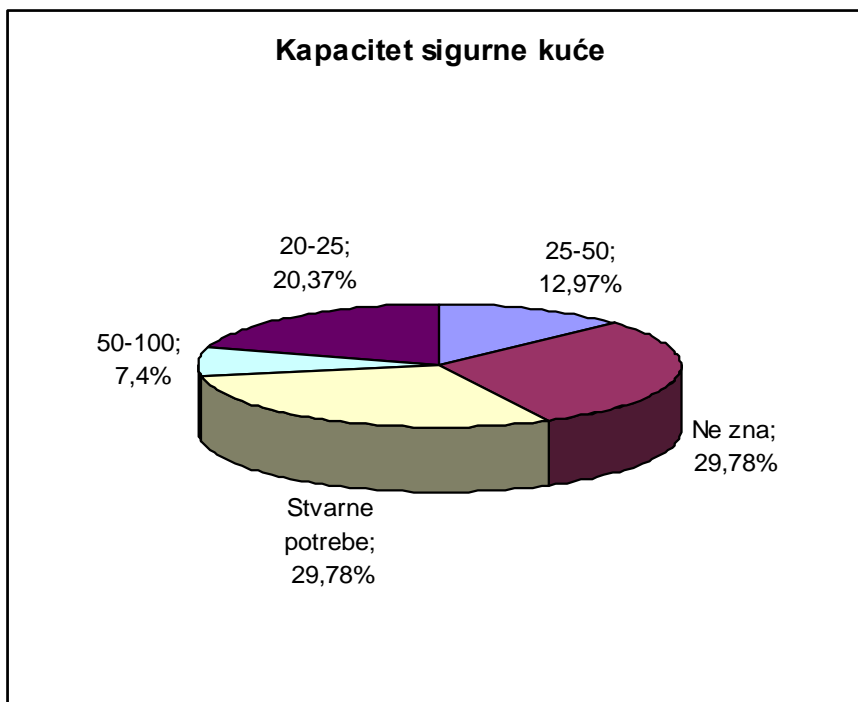
Četrdeset i pet, ili 83,33%, profesionalaca smatra da je neophodna izgradnja sigurne kuće kako bi se poboljšao položaj žrtava nasilja,

Grafikon 3.

Kada je u pitanju kapacitet sigurne kuće odgovori se kretću od 10- 100 korisnika. Najviše njih, 20,37%, je odgovorilo od 20-25 korisnika.

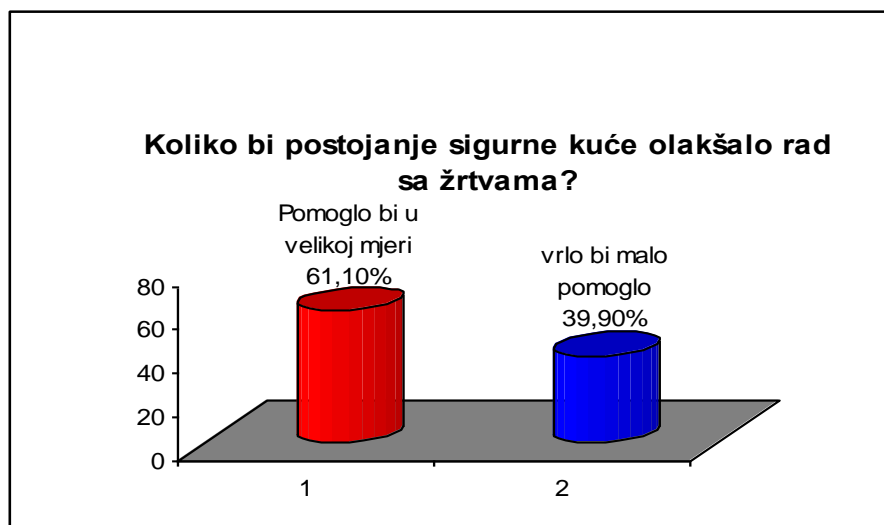
Znatan broj, 29,78%, je odgovorio da je potrebna sigurna kuća , ali da ne znaju koliki bi njen kapacitet trebao biti.

Grafikon 4.

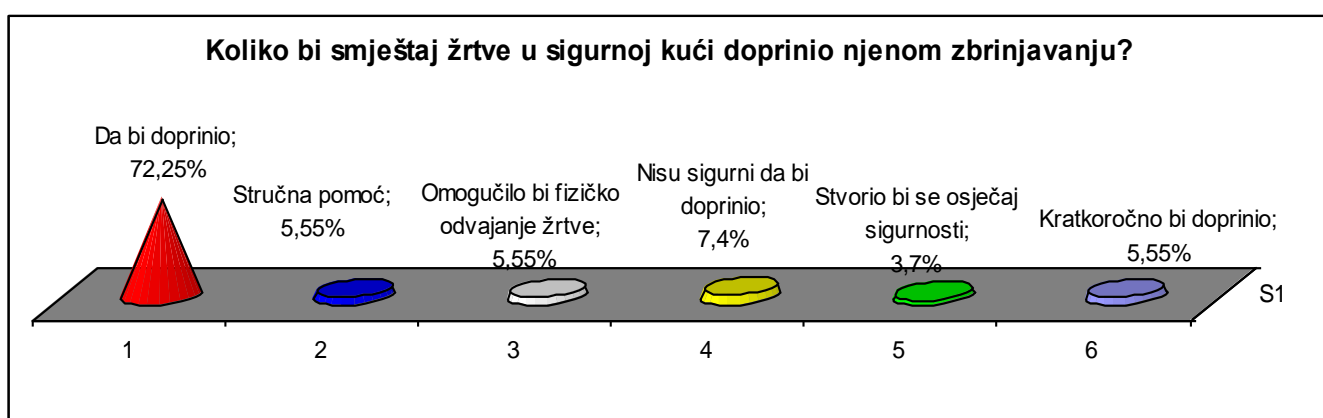
Većina ispitanika , njih 61,1%, smatra da bi siurna kuća u velikoj mjeri pomogla u radu sa žrtvama porodičnog nasilja , riješila bi akutno zbrinjavanje žrtve i pružila mogućnost za

sveobuhvatan rad profesionalaca , a što bi doprinijelo osjećaju sigurnosti , prihvaćenosti i zaštiti žrtve.

Grafikon 5.

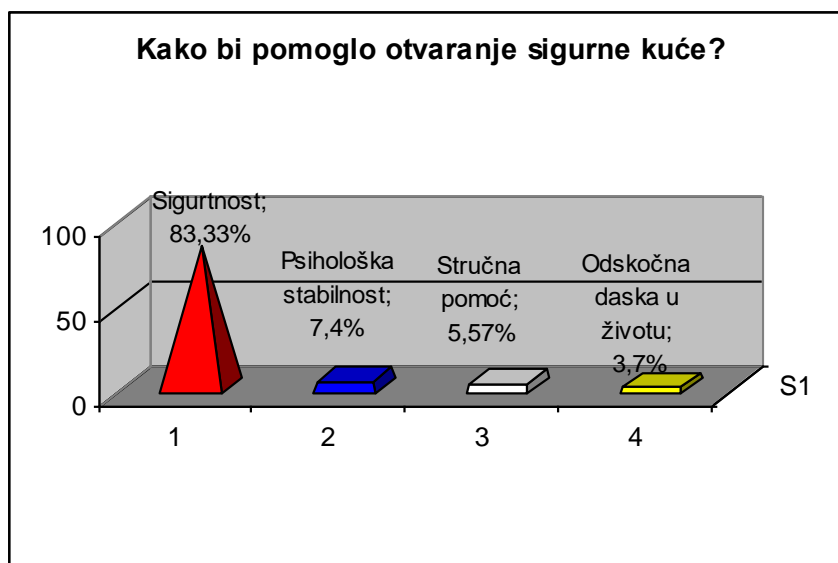
Od ukupnog broja ispitanika njih 72,25% smatra da bi smještaj žrtve u sigurnu kuću mnogo doprinijeo njenom adekvatnom zbrinjavanju, 5,55% smatra da bi sigurna kuća značila mnogo jer bi žrtve imale adekvatnu stručnu pomoć i bile bi fizički odvojene od nasilnika. Samo 4 ili 7,4% profesionalaca se izjasnilo da nisu sigurni da bi smještaj u sigurne kuću doprinijeo adekvatnom zbrinjavanju žrtve.

Grafikon 6.

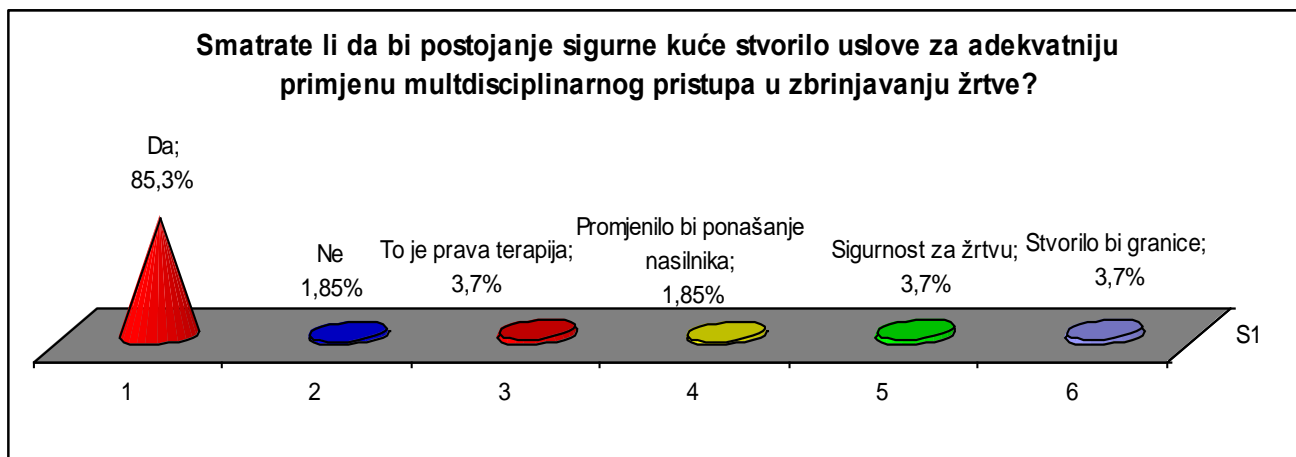
Od ukupnog broja ispitanika njih 45 ili 83,34% smatra da bi smještaj žrtve u sigurnu kuću doprinijeo mnogo njenom osjećaju sigurnosti, 7,4% smatra da bi to doprinijelo njenoj

psihološkoj stabilnosti, 5,57% smatra da bi od najvećeg značaja bila stručna pomoć profesionalca, a 3,70% smatra da bi takav smještaj u sigurnu kuću bio odskočna daska u životu žrtve.

Grafikon 7.

Od ukupnog broja ispitanika njih 46 ili 85,3% smatra da bi smještaj žrtava u sigurnu kuću stvorio preduslov za adekvatniju primjenu multidisciplinarnog pristupa žrtvama porodičnog nasilja. Samo jedan ispitanik, ili 1,85%, smatra da postojanje sigurne kuće ne bi stvorilo uslove za adekvatniju primjenu multidisciplinarnog pristupa u zbrinjavanju žrtve 2 ili 3,7% ispitanika smatraju da bi to bila prava terapija, a 1 ili 1,85% ispitanik smatra da bi postojanje sigurne kuće uticalo na promjenu ponašanja nasilnika.

Grafikon 8

Od ukupnog broja ispitanika njih 33 ili 60,7% bili bi spremni da podrže sigurnu kuću pružanjem stručne pomoći u cilju smanjenja nasilja. Njih 9 ili 16, 92% su spremni da u skladu sa mogućnostima podrže sigurnu kuću. Pet ili 9,43% ispitanika se izjasnilo da bi bili spremni pružiti podršku u svakom pogledu. Jedan, ili 1,85%, ispitanik je odgovorio da nije u mogućnosti pružiti materijalnu podršku, 2, ili 3,7%, ispitanika izjavila su da bi podršku pružili medijski, a 3, 5,55%, pomogao bi kroz razna lobiranja i volontiranje u lokalnoj zajednici, a 1 ili 1,85% smatra da bi samo ponekad mogao pružiti besplatnu pomoć žrtvi.

Grafikon 9.

Na osnovu analize odgovora dobijenih u polustrukturiranom intervju sa profesionalcima-razumijevajući prirodu porodičnog nasilja, njegovu težinu i posljedice- neophodno je podržati rad sa žrtvama nasilja u cilju eliminacije porodičnog nasilja i ukupne humanizacije društvene zajednice. Društvena zajednica i odgovorni subjekti u njoj moraju da obezbijede okruženje koje je nenasilno, tj. društveni ambijent u kome se izražava poštovanje prema ženama i deci i u kojem će započeti promjene.

Nedostatak sigurne kuće, ili skloništa za žene i djecu žrtve nasilja, jedna je od glavnih prepreka u pružanju adekvatne zaštite žrtvama nasilja u porodici. Ženama koje pobjegnu od svojih nasilnih partnera sigurna kuća je nerijetko jedini spas. To praktično znači da su žene i djeca ti koji moraju da napuste stan ili kuću i spas od zlostavljanja potraže na nekom drugom mjestu. Otvaranje sigurne kuće u Istočnoj Hercegovini omogućilo bi prekid začaranog kruga nasilja u momentima akutne faze nasilja, odnosno u situacijama neposredne ugroženosti života žene-žrtve i njene djece.

Istraživanje koje je sprovedeno u svim opštinama Istočne Hercegovine pokazalo je da je problem porodičnog nasilja izražen i da postoji potreba za sigurnom kućom

S obzirom na činjenicu da je nasilje u porodici izražena pojava na našim prostorima, jedna od mjera spriječavanja jeste privremeno zbrinjavanje žrtve.

Realizacija sigurne kuće imala bi regionalni značaj i obezbjeđivala bi zbrinjavanje žrtava porodičnog nasilja iz svih šest opština Istočne Hercegovine.

Postojanje i rad sigurnih kuća ne može biti odgovornost jedne institucije ili jedne lokalne zajednice.

R E Z I M E

U okviru projekta „ISTRAŽIVANJE O POTREBAMA REALIZACIJE SIGURNE KUĆE U ISTOČNOJ HERCEGOVINI“ urađeno je istraživanje koje je imalo za cilj da dokaže da u Istočnoj Hercegovini postoji potreba za sigurnom kućom za smještaj žrtava porodičnog nasilja. Još 2004. godine naša organizacija inicirala je aktivnosti za izgradnju sigurne kuće na području Istočne Hercegovine. Od Vlade Republike Srpske dobijena su sredstva od kojih je kupljena lokacija sa starim objektom koji zahtjeva značajna ulaganja. Nažalost do sada nisu obezbjeđena sredstva za izgradnju i stavljanje u funkciju sigurne kuće.

Opština Berkovići ponudila je našoj organizaciji devastirani objekat i 3000 m² zemljišta za realizaciju Sigurne kuće za potrebe Istočne Hercegovine. Da bi postojeću kupljenu lokaciju sa objektom prodali i sredstva uložili u adaptaciju pomenutog objekta na Berkovićima obratili smo se za saglasnost Vladi RS koja je u svoj odgovor uključila resorno ministarstvo za davanje saglasnosti za rad Sigurne kuće-Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite koje je sugerisalo da je potrebno uraditi istraživanje koje će potkrijepiti potrebu za realizacijom Sigurne kuće u Istočnoj Hercegovini.

U toku avgusta obučeni volonteri anketirali su 200 žena žrtava porodičnog nasilja iz Istočne Hercegovine koje se vode u evidenciji Ženskog centra, jednom ili u više navrata koristile su usluge naše organizacije, i 215 žena, slučajni uzorak, u opštinama Trebinje (80), Ljubinje (20), Gacko (40), Nevesinje (40), Berkovići (15) i Bileća (20).

Rezultati anketiranja žena žrtava porodičnog nasilja govore da 50,7% ispitanica nasilje trpi, ili je trpjelo, više od 3 godine, njih 7,6% od 11 do 20 godina, a 1,8% preko dvadeset godina. Od ukupnog broja ispitanica 43,6% je odgovorilo da nasilje trpi zbog ekonomske zavisnosti, 20,90% zbog straha od nasilnika, 15,3% zbog patrijarhalnog odgoja i uticaja sredine, 14,29% zbog djece i njihove sigurnosti, a 5,19% jer su se nadale da će se problemi prevazići. Njih 64,26% smatra da bi im postojanje sigurne kuće mnogo pomoglo da prekinu lanac nasilja jer bi im sigurna kuća pružila utočište u “akutnoj fazi”, 28,56% smatra da bi im to bilo od velikog značaja, a samo 7,14% smatra da bi efekti bili kratkotrajni. Za 71,40% postojanje sigurne kuće za njih i njihovu djecu bi značilo sigurnost, spas i stručnu podršku. Po mišljenju 57,12% ispitanica postojanje sigurne kuće doprinijelo bi smanjenju nasilja jer bi ohrabrilo žrtve da prijave i prekinu nasilje, a nasilnicima bi bilo stavljeno do znanja da društvo ima ozbiljne namjere da pomogne žrtvama, ali 64,26% njih smatra da sredina, prije svega institucije sistema, nažalost ne prepoznaje potrebu za uspostavljanjem sigurne kuće.

Anketiranjem 215 žena iz Istočne Hercegovine, slučajni uzorak, dobijeni su rezultati koji govore da sredina još nije dovoljno upoznata sa ovom sociopatološkom pojavom. Većina njih, 60,56%, izjavljuje da je sa pojavom nasilja u porodici djelimično, ili malo, upoznata, a 12,21% da nije upoznata uopšte. Kao najčešće direktne žrtve nasilja anketirane identifikuju

žene (33,33%) i žene i djecu zajedno (48,36%) i smatraju da bi njihov status bio poboljšan postojanjem sigurne kuće, zaposlenjem ili stalnim izvorom prihoda, donošenjem novih i dosljednijom primjenom postojećih zakona i boljim i usklađenijim radom institucija. Većina, 69,01%, smatra da bi smještaj u sigurnoj kući mnogo doprinijeo sigurnosti žrtava, 13,5% smatra da bi doprinijeo u značajnoj mjeri, a 5,26% da bi doprinijeo „neko vrijeme“. Njih 88,73% smatra da bi izgradnja sigurne kuće trebala biti prioritet za regiju Istočne Hercegovine, a da to insistucije sistema ne prepoznaju izjavljuje 78,4% anketiranih. Većina njih smatra da bi insistucije sistema trebale da obezbjeđe finansijsku pomoć za izgradnju i dalje funkcionisanje sigurne kuće.

U septembru mjesecu obavljen je polustrukturirani intervju sa 54 profesionalca iz institucija sa kojima je naša organizacija potpisala Sporazum o saradnji u cilju uspostavljanja multidisciplinarnog pristupa u suzbijanju nasilja u porodici i tretmanu žrtava nasilja u Istočnoj Hercegovini (Memorandum o saradnji su potpisale 62 institucije). Pozivu za intervju nije se odazvalo 8 predstavnika institucija potpisnica Memoranduma pravdajući to zauzetošću.

Intervju je obavljen sa predstavnicima lokalne uprave, centara za socijalni rad, policije, Tužilaštva, domova zdravlja, srednjih i osnovnih škola, vrtića, Crvenog krsta, medija i nekih NVO-a u svih šest opština Istočne Hercegovine. Od ukupnog broja intervjuisanih njih 83,33% smatra da je neophodna izgradnja sigurne kuće, a ostali nisu sigurni da li za to postoji potreba. Većina, 61,1%, smatra da bi postojanje sigurne kuće pomoglo u radu sa žrtvama porodičnog nasilja jer bi bilo riješeno akutno zbrinjavanje žrtve. Rad profesionalaca u sigurnoj kući bi bio blagovremen i sveobuhvatan što bi doprinijelo osjećaju sigurnosti, prihvaćenosti i zaštićenosti žrtava. Po mišljenju 85,30 % profesionalca u sigurnoj kući postojali bi uslovi i za adekvatniju primjenu multidisciplinarnog pristupa u zbrinjavanju žrtve.

PREPORUKE

Provedeno istraživanje pokazalo je da u Istočnoj Hercegovini postoji potreba za uspostavljanjem sigurne kuće za smještaj žrtava nasilja u porodici. Sigurna kuća doprinijela bi ohrabriranju žrtava da progovore i prekinu lanac nasilja jer bi imali gdje „da se sklone“ u akutnoj fazi nasilja. Nasilnicima bi bilo stavljeno do znanja da žrtve imaju alternativu i da društvo ima ozbiljne namjere da im pomogne što bi i preventivno djelovalo.

S obzirom da je Opština Berkovići ponudila devastirani objekat i 3000 m² zemljišta za realizaciju Sigurne kuće za potrebe Istočne Hercegovine opravdano je dati saglasnost da se objekat u Trebinju koji zahtjeva velika ulaganja proda i dobijena sredstva ulože u dovođenje u funkciju objekta u Berkovićima.

Potrebno je otvoriti dijalog sa Vladom Republike Srpske i opštinskim vlastima u Istočnoj Hercegovini o sufinansiranju tekućih troškova Sigurne kuće.

Istraživanje je pokazalo i da je potrebno nastaviti aktivnosti na planu upoznavanja zajednice sa ovom sociopatološkom pojavom i podizanjem nivoa svijesti građana o značaju prepoznavanja i prijave nasilja.

Potrebno je raditi na uklanjanju društvenih stereotipa koji utiču na reprodukciju patrijarhalnih rodni uloga koje determinišu nasilje kao model ponašanja.

Takođe treba raditi na podizanju svijesti žena o značaju njihove ekonomske nezavisnosti.

Neophodno je i usvajanje državnih programa ekonomske podrške žrtvama porodičnog nasilja kroz razvoj socijalne ekonomije i uključivanje vladinih struktura, privatnog sektora i banaka u rješavanje ove problematike.

Primjena zakona treba biti blagovremena i dosljedna. Potrebno je i pratiti efekte izrečenih mjera.

Edukacija profesionalaca uključenih u rad sa žrtvama nasilja treba da bude permanentna.

Treba nastaviti sa razvijanjem multidisciplinarnog pristupa u suzbijanju nasilja i radu sa žrtvama nasilja. Sporazum o saradnji potpisan od strane 62 insitucije i organizacije predstavlja dobru osnovu, ali treba raditi na daljoj motivaciji potpisnika za rad na ovoj problematici i razvoju partnerstva.